

Received: 2021/9/29

Accepted: 2022/2/22

How to cite:

Hatamian P, Rasoulzadeh Tabatabaei K, Azadfallah P, Hasani J. Qualitative analysis of family factors affecting emotion regulation in Iranian society: a qualitative content analysis. *EBNESINA* 2022;24(2):28-39.

DOI: 10.22034/24.2.28

Original Article

Qualitative analysis of family factors affecting emotion regulation in Iranian society: a qualitative content analysis

Peyman Hatamian¹, Kazem Rasoulzadeh Tabatabaei^{2✉},
Parviz Azadfallah², Jafar Hasani³

Abstract

Background and aims: Since the family as a social institution plays an important role in reducing or increasing the psychological problems of individuals; therefore, the present study was done with the aim of qualitative analysis of family factors affecting emotion regulation in Iranian society.

Methods: A qualitative study through inductive content analysis and analysis of latent content was performed. The statistical population included specialists and experts in the field of emotion regulation in Iran. Semi-structured interviews were conducted with purposive sampling method with saturation of 11 specialists.

Results: The analysis of findings led to two main categories of efficient communication processes in the family and dysfunctional communication processes in the family. The results were also divided into six subcategories, including effective family relationships, parenting styles emotion regulation, safe emotional atmosphere and support in the family, inappropriate relationships within the family, parenting styles emotion dysregulation and insecurity, and lack of support in the family.

Conclusion: The results showed that both efficient communication processes and dysfunctional communication processes in the family they can affect the way people regulate their emotion in two different ways. Therefore, family counselors and therapists are advised to pay special attention to this issue.

Keywords: Emotion Regulation, Family, Qualitative Research

EBNESINA - IRIAF Health Administration

(Vol. 24, No. 2, Serial 79 Summer 2022)

1. PhD student, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

2. Associated professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

3. Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Education, Kharazmi University, Tehran, Iran

✉ Corresponding Author:

Kazem Rasoulzadeh Tabatabaei

Address: Department of Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

Tel: +98 (21) 82883629

E-mail: Kazemrasolad@modares.ac.ir

Copyright© 2022. This open-access article is published under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License which permits Share (copy and redistribute the material in any medium or format) and Adapt (remix, transform, and build upon the material) under the Attribution-NonCommercial terms. Downloaded from: <http://www.ebnesina.ajums.ac.ir>

وارسی کیفی عوامل خانوادگی مؤثر بر تنظیم هیجان در جامعه ایرانی: تحلیل محتوای کیفی

پیمان حاتمیان^۱، سید کاظم رسول زاده طباطبایی^۲،
پرویز آزادفلاح^۳، جعفر حسینی^۳

چکیده

زمینه و اهداف: از آنجایی که خانواده به عنوان یک نهاد اجتماعی نقش مهمی در کاهش یا افزایش مشکلات روانشناختی افراد دارد، بنابراین پژوهش حاضر با هدف واری کیفی عوامل خانوادگی مؤثر بر تنظیم هیجان در جامعه ایرانی انجام شد.

روش بررسی: مطالعه حاضر از نوع تحلیل محتوای کیفی استقرایی و به شیوه تحلیل نهفته بود. جامعه آماری شامل متخصصان و صاحب نظران تنظیم هیجان در ایران بود که با روش نمونه گیری هدفمند تا حد اشباع با ۱۱ نفر از متخصصان، مصاحبه نیمه ساختار یافته انجام شد.

یافته ها: تحلیل یافته ها منجر به دو طبقه اصلی فرآیندهای ارتباطی کارآمد در خانواده و فرآیندهای ارتباطی ناکارآمد در خانواده و همچنین شش زیر طبقه شد. زیر طبقات عواملی از قبیل روابط مؤثر خانوادگی، سبک های والدگری تنظیم کننده هیجان، جو عاطفی امن و حمایت در خانواده، روابط نامناسب درون خانواده، سبک های والدگری ساز بدتنظیمی هیجان و ناامنی و عدم حمایت در خانواده را شامل می شود.

نتیجه گیری: نتایج نشان داد که هم فرآیندهای ارتباطی کارآمد و هم فرآیندهای ارتباطی ناکارآمد در خانواده می توانند به دو شکل متفاوت بر شیوه تنظیم هیجان افراد تأثیر بگذارند. بنابراین به مشاوران و درمانگران حوزه خانواده توصیه می شود به این مسئله توجه ویژه ای داشته باشند.

کلمات کلیدی: تنظیم هیجان، خانواده، مطالعه کیفی

(سال بیست و چهارم، شماره دوم، تابستان ۱۴۰۱، مسلسل ۷۹)
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۳

فصلنامه علمی پژوهشی ابن سینا / اداره بهداشت، امداد و درمان نهجا
تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۷/۷

۱. دانشجوی دکتری، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی، گروه روانشناسی، تهران، ایران
۲. دانشیار، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی، گروه روانشناسی، تهران، ایران
۳. استاد، دانشگاه خوارزمی، دانشکده روانشناسی و تربیتی، گروه روانشناسی، تهران، ایران

مؤلف مسئول: سید کاظم رسول زاده طباطبایی
آدرس: دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی، گروه روانشناسی، تهران، ایران
تلفن: ۸۲۸۳۶۲۹ (۲۱) ۹۸+
ایمیل: Kazemrasolzad@modares.ac.ir

مقدمه

هیجان حالت روانشناختی است که نقش مهمی در ارتقا و بقای انسان‌ها و حتی سایر موجودات زنده دارد [۱]. هیجان را می‌توان به عنوان یک تجربه مثبت یا منفی تعریف کرد که با الگوی خاصی از فعالیت‌های فیزیولوژیکی، رفتاری، شناختی و... همراه است [۲]. طبق برخی از تئوری‌ها (همچون نظریه‌های دلبستگی بالبی)، این هیجان‌ها هستند که منجر به تغییرات در کارکردهای جسمی، هورمونی و روانی می‌شوند و بر رفتار تأثیر می‌گذارند [۳]. این موضوع نشان دهنده نقش مهم هیجان‌ها در زندگی روزمره انسان‌ها است. با این حال هیجان‌ها علاوه بر اینکه دارای کارکردهای مثبت و سازگارانه هستند، می‌توانند اثرات آسیب‌زا را نیز به دنبال داشته باشند [۴]. کاهش جنبه ناسازگارانه هیجان‌ها و افزایش کارآمدی رفتار هیجانی یکی از اهداف اساسی مطالعات علمی در حوزه عواطف است که بر اساس فرآیند تنظیم هیجان^۱ اتفاق می‌افتد [۵]. نتایج گویای آن است که تنظیم هیجان نقش مؤثری در سلامت روان انسان‌ها دارد [۶، ۷]. در واقع تنظیم هیجان به راهبردهایی اطلاق می‌شود که به منظور کاهش، افزایش یا نگهداری تجارب هیجانی مورد استفاده قرار می‌گیرد [۴]. به عبارت دیگر تنظیم هیجانی به عنوان فرآیند آغاز، حفظ، تعدیل یا تغییر در بروز، شدت یا استمرار احساس درونی و هیجان مرتبط با فرایندهای اجتماعی- روانی- فیزیکی در به انجام رساندن اهداف فرد تعریف می‌شود، همچنین تنظیم هیجان در مدیریت هیجان‌ها نقش اساسی ایفاء می‌کند [۸].

پژوهشگران در سال‌های اخیر به نقش عوامل مختلفی که با تنظیم هیجان ارتباط دارند اشاره نموده‌اند، آنها بر این باورند که تنظیم هیجان صرفاً یک پدیده درون فردی نیست، بلکه معمولاً در موقعیت‌های اجتماعی و خانوادگی شکل می‌گیرد و در موقعیت‌های تعامل با دیگران و به‌ویژه افراد نزدیک مانند همسر، دوستان و سایر اعضای خانواده به کار گرفته می‌شود

[۹]. تحقیقات نشان می‌دهد خانواده‌هایی که در تعاملات خود تفاهم بیشتر و تعارض کمتری دارند مشکلات هیجانی کمتری را تجربه می‌کنند [۱۰]. ماهیت سیستمی خانواده ایجاب می‌کند که والدین خود را درگیر دو نوع از رفتار یا رابطه در ارتباط با اعضای خانواده خود کنند. در نوع اول از رابطه، زن و شوهر با یکدیگر اساس چارچوب خانواده را شکل داده‌اند. نوع دوم رابطه، فرزندان خانواده را نیز شامل می‌شود که ارتباط دو سویه با والدین دارند. منطقی‌ترین کیفیت روابط والدین بر کیفیت روابط فرزندان و شیوه تنظیم هیجان آنها عمیقاً اثر می‌گذارد [۱۱]. کراس و همکاران بر این باورند که عوامل خانوادگی همچون روابط والد-کودک، روابط بین زوجین با همدیگر و به طور کلی رابطه اعضای خانواده با یکدیگر بر روی خلق و خو و هیجان آنها تأثیر می‌گذارد [۱۲]. از جمله نظریه‌هایی که نقش روابط خانوادگی و تأثیر آن در جنبه‌های مختلف روانشناختی همچون هیجانات و سایر ابعاد روانشناختی را به خوبی تبیین می‌کنند، نظریه‌های دلبستگی بالبی و روابط موضوعی ملانی کلاین هستند. دلبستگی که شامل پیوند عاطفی بین کودک و مادر است، قطعاً هیجان‌های فرد را در طول زندگی تحت تأثیر قرار می‌دهد، چرا که الگوهای دلبستگی نایمن پیش‌بینی کننده قوی برای مشکلات هیجانی در نوجوانی و بزرگسالی است [۱۳]. از طرفی طبق پژوهش‌های انجام شده در حوزه نظریه‌های روابط موضوعی، نتایج حاکی از آن است که ابعاد روابط موضوعی همچون بی‌کفایتی اجتماعی، دلبستگی نایمن، خیال‌پردازی در خود مانده، تفرق و پرخاشگری فعل‌پذیر مهم‌ترین پیش‌بینی کننده‌های مشکلات هیجانی در افراد هستند [۱۴].

عوامل خانوادگی طیف گسترده‌ای را در بر می‌گیرد که تا حدودی می‌توان برخی از آنها را در قالب الگوهای ارتباطی خانواده بیان نمود. الگوهای ارتباطی خانواده چگونگی تعامل بین اعضای خانواده برای رسیدن به عقاید مشترک و نحوه اتخاذ تصمیمات توسط اعضای خانواده را شامل می‌شود که اولین بار به وسیله مک لئون و چافی (۱۹۷۲) معرفی شد [۱۵]. آنان بر این باور بودند که الگوهای ارتباطی به جای این که

1. Emotion Regulation

روش بررسی

پژوهش حاضر از نوع پژوهش کیفی و به رویکرد استقرایی (یعنی از کدهای اولیه و باز به مقوله‌های اصلی و درون مایه‌ها دست پیدا کردن) و به روش تحلیل محتوای کیفی نهفته بود. هدف تحلیل محتوای نهفته، سازماندهی و استخراج معنی از داده‌های جمع‌آوری شده و نتیجه‌گیری واقع‌بینانه از آن است. کریپیندورف (۲۰۰۴) تحلیل محتوا نهفته را به عنوان «یک روش تحقیق برای انجام استنتاج‌های قابل تکرار و معتبر از متون و مصاحبه‌ها (یا سایر مطالب معنی‌دار) در زمینه‌های مورد استفاده از آنها» تعریف می‌کند [۲۰]. جامعه مورد مطالعه شامل متخصصان و صاحب‌نظران فعال حوزه تنظیم هیجان سطح کشور در سال ۱۳۹۹ بود، که بر اساس سوابق علمی، پژوهشی و میزان سابقه بالینی آنها در حوزه تنظیم هیجان به روش نمونه‌گیری هدفمند با تعدادی از آنها مصاحبه انجام شد. مصاحبه‌ها تا زمان به اشباع رسیدن مقوله‌ها و تا جایی که نیاز به اطلاعات بیشتر برای تبیین نبود، ادامه پیدا کرد. نهایتاً در این مرحله ۱۱ نفر از متخصصان در مطالعه حاضر شرکت کردند. ملاک‌های ورود برای مشارکت‌کنندگان شامل داشتن مدرک دکتری تخصصی روانشناسی، حداقل ۳ سال سابقه کار بالینی در زمینه تنظیم هیجان و چاپ حداقل ۱ مقاله علمی مرتبط با تنظیم هیجان ظرف ۲ سال گذشته بود. از جمله ملاک‌های خروج عدم پاسخگویی به سؤالات تا زمانی که مصاحبه‌کننده به اقتناع برسد و نیز عدم تمایل جهت شرکت در مصاحبه بود. قابل ذکر است که جهت رعایت ملاحظات اخلاقی قبل از شروع مصاحبه از شرکت‌کننده درخواست می‌شد که فرم رضایت‌نامه شرکت در پژوهش را مطالعه و تکمیل نماید. از آنجایی که مصاحبه‌ها به صورت نیمه ساختار یافته انجام می‌گرفت مدت زمان مصاحبه‌ها به طور میانگین ۴۲ دقیقه و در بازه زمانی ۳۰ الی ۶۵ دقیقه بود. همانطور که گفته شد گردآوری داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته پیرامون موضوع هیجان و تنظیم هیجان و با تأکید بر عوامل خانوادگی مؤثر بر تنظیم هیجان در جامعه ایرانی انجام شد. تفاوت

تحت تأثیر عوامل خصیصه‌ای و شخصیتی باشند، بیشتر تحت تأثیر تجارب ناشی از تعاملات خانوادگی قرار می‌گیرند [۱۶]. در این راستا محققان دو بعد از الگوی ارتباطی را معرفی نمودند که شامل دو جهت‌گیری گفت و شنود و هم‌نوایی است، جهت‌گیری هم‌نوایی به شرایط محیطی اشاره دارد که بیانگر میزان سازگاری و توافق در نگرش‌ها و باورها بین اعضای خانواده است که علت آن تأیید و ثبات قدرت و کنترل والدین است، اما در جهت‌گیری گفت و شنود به گفتگوی آزاد و حمایتی بین اعضای خانواده اشاره دارد [۱۷]. جهت‌گیری هم‌نوایی و گفت و شنود نشان‌دهنده الگوی ارتباطی تعاملی بین اعضای خانواده است، هر زمانی که این جهت‌گیری‌ها هر دو پایین باشند به معنی این است که میزان تعاملات میان اعضای خانواده کم است و درباره تعداد کمی از موضوع‌ها به گفتگو می‌پردازند، بنابراین می‌توان متصور بود که الگوی ارتباطی سازگاران در خانواده رو به تضعیف است [۱۸]. در همین راستا لوینسون و همکاران بر این باورند که روابط نامنظم و الگوی ارتباطی ناسازگار بین اعضای خانواده به نوعی راهبردهای تنظیم هیجان افراد خانواده را با مشکل مواجهه می‌سازد [۴].

از ضروریات پرداختن به چنین پژوهشی این است که از یک سو، پرداختن به مسئله خانواده و عوامل مرتبط با آن می‌تواند نقش مهمی در رشد و پرورش اعضای خانواده داشته باشد، چرا که تعالی و رشد خانواده ارتباط تنگاتنگی با سلامت روانی افراد و احساس شادکامی و رضایت‌مندی کلی از زندگی دارد [۱۹]. از سوی دیگر اکثر پژوهش‌هایی که به بررسی تنظیم هیجان پرداخته‌اند، آن را به عنوان یک سازه کلی در نظر گرفته‌اند و به بررسی نقش عوامل مؤثر بر آن تأکید آن‌چنانی نداشته‌اند که این یک خلاء پژوهشی به حساب می‌آید، شناسایی و کشف عوامل خانوادگی مؤثر بر تنظیم هیجان می‌تواند گامی مفید در جهت نقش عوامل فرهنگی مرتبط با تنظیم هیجان باشد. از این رو پژوهش حاضر با هدف واریسی کیفی عوامل خانوادگی مؤثر بر تنظیم هیجان در جامعه ایرانی انجام شد.

تبیین می‌کنید؟ آیا عوامل خانوادگی در تنظیم هیجان نقش دارند؟ و سؤالاتی از این قبیل. قابل ذکر است که قبل از شروع مصاحبه از متخصصان درخواست می‌شد که در هنگام پاسخگویی به سؤالات به جای تأکید بر دانش نظری خود در زمینه تنظیم هیجان، به سؤالات بر مبنای تجربه خود در ارتباط با جامعه ایرانی و نیز تجربه خود از کار با مراجعین بر مبنای شواهد بالینی پاسخ گویند. مصاحبه‌ها تا زمان به اشباع رسیدن مقوله‌ها و تا جایی که نیاز به اطلاعات بیشتر برای تبیین نبود، ادامه پیدا کرد. گفتنی است که در طول زمان مصاحبه با کسب اجازه از مصاحبه شونده جلسات مصاحبه ضبط می‌شد و بعد از انجام هر مصاحبه بلافاصله پیاده‌سازی انجام می‌گرفت (البته در برخی از مواقع دو بار و یا حتی بیشتر ضبط جلسه مجدد بررسی می‌شد).

از آنجایی که شیوه تجزیه و تحلیل این مطالعه، تحلیل محتوی کیفی نهفته بود و آغاز تحلیل داده‌ها با اولین مصاحبه شروع می‌شد و همگام با انجام مصاحبه‌ها تحلیل داده‌ها انجام می‌گرفت، بنابراین پس از پیاده‌سازی چندین بار محتوا بررسی می‌شد تا پژوهشگر به درک کلی از محتوا دست یابد. در مراحل ابتدایی کدها انسجام کمتری داشتند ولی به تدریج از انسجام بیشتری برخوردار شدند، داده‌های برگرفته از ۱۱ مصاحبه با متخصصان در مجموع بعد از حذف و همسان‌سازی کدهای مشابه و تکراری ۴۹ کد اولیه (کد باز)، ۶ زیر طبقه و ۲ طبقه اصلی استخراج شد. قابل ذکر است که نحوه شکل‌گیری هر یک از زیر طبقات و طبقات اصلی، بدین صورت بود که در گام اول، مفاهیمی که نقاط مشابهی داشتند در کنار همدیگر قرار داده می‌شدند و یک زیر طبقه را تشکیل می‌دادند. در گام دوم، عنوان ابتدایی متناسب با مشخصه‌های آنها انتخاب و با افزایش تعداد زیر طبقات، طبقات مشابه در یک طبقه کلی‌تر جای می‌گرفتند، و در پایان متناسب با جنبه‌های مشترک طبقات اصلی، درون مایه کلی آن طبقات، حاصل می‌شد.

مصاحبه نیمه ساختار یافته با مصاحبه بدون ساختار و مصاحبه ساختار یافته در این است که در مصاحبه بدون ساختار پرسش‌های مصاحبه از قبل طراحی نشده‌اند و هیچ مقوله از پیش تعیین شده‌ای برای طبقه‌بندی پاسخ‌ها وجود ندارد، از طرفی برعکس در مصاحبه ساختار یافته سؤالات از قبل طرح‌ریزی شده‌اند و خیلی شبیه به پرسشنامه است به صورتی که انعطاف‌پذیری و تغییرپذیری به حداقل ممکن می‌رسد. اما مصاحبه نیمه‌ساختار یافته که بین دو حد نهایی ساختاریافته و بدون ساختار قرار می‌گیرد، چارچوب مصاحبه و سؤالات از پیش تعیین شده است ولی مصاحبه کننده می‌تواند سؤالات جدید را نیز مطرح نماید [۲۱].

شیوه اجرای پژوهش به این صورت بود که در گام اول پس از شناسایی متخصصان و صاحب‌نظران در حوزه مورد مطالعه و اخذ رضایت آگاهانه از هر کدام از آنها، به تشریح اهداف پژوهش پرداخته شد. سپس از شرکت‌کنندگان خواسته می‌شد که اطلاعات دموگرافیک خود همچون سن، مدرک تحصیلی (لزوماً دکتری تخصصی)، میزان سابقه فعالیت در این حوزه و این که هیئت علمی است یا خیر را بیان کند (اطلاعات کامل در جدول ۱ آمده است)، در ادامه سؤالاتی که با نظارت و تأیید اساتید راهنما و مشاور و متناسب با موضوع مطالعه طراحی شده بودند به صورت باز پاسخ از شرکت‌کنندگان پرسیده می‌شد. سؤالاتی از قبیل: (۱) لطفاً با توجه به تجربه عملی و بالینی شما و به صورت کلی تجربه حاصل از ارتباطات اجتماعی، هیجان و تنظیم هیجان را در فرهنگ و جامعه ایرانی تشریح کنید؟ (۲) نقش خانواده و عوامل خانوادگی را در مدیریت هیجان چگونه

جدول ۱- اطلاعات شرکت‌کنندگان مصاحبه شونده

ردیف	جنس	سن	سابقه کار بالینی (سال)	آخرین مدرک تحصیلی
متخصص شماره ۱	آقا	۵۵	۲۰	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۲	خانم	۳۲	۷	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۳	خانم	۳۵	۳	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۴	خانم	۴۲	۱۳	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۵	آقا	۳۷	۸	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۶	خانم	۴۳	۱۵	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۷	خانم	۳۳	۵	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۸	خانم	۳۸	۶	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۹	آقا	۵۸	۲۳	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۱۰	آقا	۵۳	۱۰	دکتری تخصصی
متخصص شماره ۱۱	آقا	۴۳	۱۷	دکتری تخصصی

ملاحظات اخلاقی

جدول ۲ اطلاعات مربوط به هر کدام آمده است.

در این پژوهش تمامی اصول اخلاقی مرتبط از جمله رضایت آگاهانه و اختیار خروج از پژوهش برای شرکت کنندگان رعایت شده است.

تجزیه و تحلیل آماری

پژوهش حاضر بر اساس مدل زمینه‌ای اشتراوس و کوربین (۲۰۱۵) که در مطالعات کیفی کاربرد دارد تحلیل شد.

یافته‌ها

میانگین سنی شرکت‌کننده‌ها در پژوهش ۴۲/۶۳ سال بود. ۶ نفر از آنها خانم و ۵ نفر دیگر آقا بودند. مدت زمان مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته به طور میانگین ۴۲ دقیقه و در بازه زمانی ۳۰ الی ۶۵ دقیقه بود.

یافته‌های پژوهش حاضر در دو بخش نتایج تحلیل محتوا و شواهد استحکام داده‌ها به دو صورت مجزا ارائه شده است.

نتایج حاصل از مصاحبه‌ها با متخصصان جهت واریسی عوامل خانوادگی منجر ۲ طبقه اصلی و ۶ زیر طبقه شد. در

جدول ۲- طبقات و زیر طبقات مرتبط با عوامل خانوادگی مستخرج از تحلیل محتوی

طبقات اصلی زیر طبقات	نمونه‌ای از کدهای اولیه
روابط مؤثر خانوادگی	- ارتباط حساب شده پدر و مادر با کودک - رابطه سازگانه اعضای خانواده با یکدیگر - دوستی بین اعضای خانواده - صمیمیت روابط بین اعضای خانواده
فرآیندهای ارتباطی	- فرآیندها و کارکردهای تربیتی مناسب - الگوی تربیتی مناسب و هدفمند
کارآمدی در خانواده	- شیوه‌های فرزند پروری مقتدرانه و ایمن در خانواده - شناخت دقیق والدین از الگوهای تربیتی
جو عاطفی امن و حمایت در خانواده	- امنیت و آرامش در خانواده - توجه و اهمیت والدین به اظهار نظرها و صحبت‌های فرزندشان - حمایت در هنگام مواجهه با شکست - حریم گرم و حمایت کننده خانواده
روابط نامناسب درون خانواده	- شیوه‌های ارتباط مقابله ای منفی و اشتباه - نبود مشارکت و نظرخواهی در روابط بین اعضای خانواده - سخت گیری بی دلیل و دست و پا گیر - تعیین قانون‌های بسیار شدید در روابط بین اعضای خانواده
فرآیندهای ارتباطی	- شیوه‌های تربیتی نامناسب و نادرست - سرکوب هیجان‌ها
زمینه ساز بدتنظیمی هیجان	- ترغیب منفی نگری و منفی بافی - الگوی تربیتی سرزنش گر
نا امنی و عدم حمایت در خانواده	- درگیری‌های مکرر بین والدین و سایر اعضای خانواده - تهدیدهای مختلف در خانه - رفتارهای متزلزل و خشن - نبود حامی و پشتیبان در خانواده

۱- فرآیندهای ارتباطی کارآمد در خانواده

خانواده کارآمد، خانواده‌ای است که با ایجاد رابطه مؤثر بین افراد خانواده و رعایت حقوق همدیگر، زمینه کشف و پرورش قابلیت‌ها و توانایی اعضای را در ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری را فراهم می‌کند [۲۲]. وقتی از خانواده کارآمد سخن به میان می‌آید طیف وسیعی از رفتارهای اجتماعی و هیجانی مورد نظر قرار می‌گیرد. در پژوهش حاضر فرآیندهای ارتباطی کارآمد در خانواده دربرگیرنده عوامل زیر است:

الف) روابط مؤثر خانوادگی: تحقیقات نشان می‌دهند که هر چقدر بین اعضای خانواده روابط سازگانه و همراه با صمیمیت باشد کمتر دچار مشکلات روانشناختی می‌شوند [۲۳]. در راستای تأیید این موضوع در ادامه نمونه‌ای از نقل قول یکی از مشارکت‌کنندگان ارائه شده است. شرکت‌کننده شماره ۳: «رابطه به نوعی حساب شده و تا حدودی مستحکم بین اعضای خانواده نقش مهمی در کنترل و تعدیل هیجان و نیز درک هیجان فرد دارد. مثلاً ما شاهد هستیم زمانی که بین اعضای یه خانواده رابطه به خوبی شکل گرفته، افراد به راحتی در مورد هیجان‌اتسئون صحبت می‌کنند و به هم کمک می‌کنند که شرایط عاطفی خوبی را تجربه کنند و حتی در شرایط سخت مثل شکست‌های عاطفی کمتر آسیب‌پذیر میشن.»

ب) سبک‌های والدگری تنظیم کننده هیجان: هر زمانی که والدین از سبک‌های فرزند پروری مقتدرانه در جهت مراقبت و پرورش فرزندان خود بهره می‌گیرند، بیشترین کارآمدی و کمترین آسیب روانشناختی را به دنبال دارد [۲۴]. متخصص شماره ۷ می‌گوید: «هر جایی که ما می‌بینیم والدین از بچه‌هاشون انتظار معقول دارند و بر اساس قواعد منطقی به فرزندان آموزش می‌دهن و با آنها برخورد می‌کنن ما شاهد کمترین مشکل عاطفی و هیجانی هستیم.»

ج) جو عاطفی امن و حمایت در خانواده: داشتن یک حامی مقتدر در خانواده به عنوان یک عامل محافظت کننده نقش

که متأسفانه مادرهای سهل‌گیر و یا تندخو در اینجا خوب عمل نمی‌کنند و به فرزندانشان آسیب جدی وارد می‌شود.»

ج) ناامنی و عدم حمایت در خانواده: فقدان انسجام و حمایت خانوادگی به عنوان یک منبع بیرونی می‌تواند رفتارهای پرخطر همچون پرخاشگری و عصبانیت را در فرزندان افزایش دهد [۳۰]. متخصص شماره ۹ در این راستا اعتقاد دارد «گاهی مواقع در خانواده رفتار بزرگترها می‌تونه موجب تنش عاطفی برای اعضای کوچکتر خانواده بشه، ببینید هرگاه درگیری‌های مکرر بین والدین و سایر اعضای خانواده وجود داره، اعضای آن خانواده احساس ناامنی می‌کنند و این احساس ناامنی می‌تونه موجب طیفی از مشکلات هیجانی بشه.»

شواهد استحکام داده‌ها

جهت ارزیابی روایی محتوایی از نظر متخصصان در مورد میزان هماهنگی زیر طبقات و طبقات با باورهای معنوی و اعتقادی از دو روش کیفی و کمی استفاده شد. برای اعتبار بخش اول پژوهش که به گونه‌ای کیفی انجام شد متخصصان صاحب نظر پسخوراند لازم را در ارتباط با طبقه‌بندی ارائه دادند و مطابق با نظر لینکلن و گوبا (۱۹۸۵) از ۴ معیار قابلیت اعتبار، قابلیت ثبات و اطمینان، قابلیت انتقال‌پذیری و تأییدپذیری استفاده گردید [۳۱] و بر اساس آن موارد لازم اصلاح شد. جهت کسب قابلیت اعتبار تلاش شد تا شرکت‌کنندگان با حداکثر تنوع تجربیات متناسب با موضوع مورد مطالعه انتخاب شوند و نمونه‌گیری تا رسیدن داده‌ها به اشباع ادامه یافت. برای سنجش قابلیت ثبات تلاش شد میزان پایداری داده‌ها در طول زمان و شرایط متفاوت بررسی شود، جهت دستیابی به این کار علاوه بر این که از طولانی شدن زمان جمع‌آوری داده‌ها (انجام مصاحبه‌ها) تا حد امکان خودداری شود و از همه مشارکت‌کنندگان راجع به این موضوع پرسیده شود. قابلیت انتقال‌پذیری به این نکته اشاره دارد که نتایج یک مطالعه کیفی می‌تواند به یک محیط متفاوت دیگر نیز منتقل شود. جهت دستیابی به این کار، پژوهشگر پس از پایان یافتن مصاحبه‌ها،

اساسی در سلامت روان اعضای خانواده و فرزندان ایفا می‌کند [۲۵]. جمله شرکت‌کننده شماره ۲ که اشاره دارد بر این که «گر در خانواده امنیت و آرامش وجود داشته باشه و این اطمینان خاطر برای فرد ایجاد بشه که می‌تونه هیجان‌اتش را بیان کنه و از طرف خانواده حامیانی داره، به راحتی ابزار هیجانی و به دنبالش تنظیم هیجانی اتفاق میفته.»

۲- فرآیندهای ارتباطی ناکارآمد در خانواده

خانواده ناکارآمد، خانواده‌ای است که از یک طرف زمینه شکل‌گیری تضاد و تنش بین اعضای خانواده را ایجاد می‌کنند [۲۶] و از طرفی دیگر شکل‌گیری الگوهای ناکارآمد ارتباطی در خانواده موجب افزایش دزدگی و کاهش سطح رضایت در روابط بین افراد خانواده می‌شود [۲۷]. در پژوهش حاضر فرآیندهای ارتباطی ناکارآمد در خانواده دربرگیرنده مواردی به شرح زیر است:

الف) روابط نامناسب درون خانواده: هر گونه رابطه‌ای که موجب به وجود نیامدن تفاهم و توافق بین اعضای خانواده شود، مانع ثبات و استحکام عاطفی و هیجانی اعضای خانواده می‌شود [۲۸]. متخصص شماره ۱ در این باره اشاره دارد به این موضوع که: «من خودم به شخصه در بین مراجعینم می‌بینم که هرگاه رابطه بین اعضای خانواده صرفاً بر اساس تنبیه و تشویق یا نگاه از بالا به پایین هستش کمترین توافق و تفاهم بین اعضای خانواده شکل می‌گیره.»

ب) سبک‌های والدگری زمینه‌ساز بدتنظیمی هیجان: سبک‌های فرزند پروری سلطه‌گر و بی‌توجه رابطه معناداری با آسیب‌های روانشناختی و رفتارهای هیجانی پرخاشگرانه دارد [۲۹]. در این راستا متخصص شماره ۷ می‌گوید: «زمانی که سبک فرزند پروری پدر و مادر به شکل مستبدانه و یا طرد کننده باشه می‌تونیم بگیم تأثیر منفی رو بر رفتار و هیجان فرزندان بر جای می‌گذاره، مخصوصاً نقش مادرها در خانواده پر رنگ‌تره مثلاً زمانی که بچه‌ها ناراحت هستن و یا شکستی را تجربه می‌کنن مادرها بیشترین نقش را می‌تونند داشته باشن،

جدول ۳- روایی محتوایی طبقات

طبقات اصلی	CVI نتیجه نهایی	CVR نتیجه نهایی
عوامل فرآیندهای ارتباطی کارآمد در خانواده	۱ تأیید	۰/۸ تأیید
خانوادگی فرآیندهای ارتباطی نا کارآمد در خانواده	۱ تأیید	۰/۸ تأیید

است، ۲-مرتبط اما نیاز به بازبینی دارد، ۳-نیاز به بازبینی دارد و ۴-غیر مرتبط است) بررسی نمایند. در آخر بعد از پاسخ متخصصان جهت سنجش CVI با تجمیع امتیازات موافق برای هر طبقه که امتیاز «کاملاً مرتبط» و «مرتبط اما نیاز به بازبینی دارد»، را کسب نموده بودند تقسیم بر تعداد کل متخصصان محاسبه شد. گفتنی است که در صورتی که نمره CVI بالاتر از ۰/۷۹ باشد روایی محتوایی آن طبقه مورد تأیید است [۳۲]. همانطور که در جدول ۳ آمده است میزان نسبت روایی محتوایی و شاخص روایی محتوایی طبقات اصلی تأیید شد.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر واریسی کیفی عوامل خانوادگی مؤثر بر تنظیم هیجان در جامعه ایرانی بود. یافته‌های حاصل در مجموع حاکی از آن بود که با توجه به نظر متخصصان، تنظیم هیجان در فرهنگ ایرانی تحت تأثیر عوامل خانوادگی قرار دارد. به عبارت دیگر در پژوهش حاضر عوامل خانوادگی به دو حالت، فرآیندهای ارتباطی کارآمد و فرآیندهای ارتباطی ناکارآمد تنظیم هیجان را متأثر می‌سازند.

تحلیل یافته‌های حاضر نشان داد که فرآیندهای ارتباطی کارآمد در خانواده دربر گیرنده عواملی همچون روابط مؤثر خانوادگی، سبک‌های والدگری تنظیم کننده هیجان، جو عاطفی امن و حمایت در خانواده است. در تبیین یافته‌ها می‌توان گفت که تمامی این عوامل حاکی از آن است که هر چقدر بین اعضای خانواده روابط سازگارانه باشد و اعضای خانواده به آسانی و با کمترین تهدید بتوانند پیام‌های خود را با همدیگر رد و بدل کنند، از مشکلات هیجانی کمتری رنج خواهد برد و راحت‌تر می‌تواند هیجان‌های خود را ابراز و مدیریت کنند. همچنین هر اندازه سبک‌های فرزند پروری در خانواده‌ها به شکل مقتدرانه و بر مبنای دلبستگی ایمن باشد، در آن شرایط فرزندان و اعضای خانواده در هنگام مواجهه با هیجان‌های

چند متخصص دیگر غیر از شرکت‌کنندگان اولیه مصاحبه شد و اطلاعات جدیدی که نیاز به اصلاح باشد به دست نیامد. تأییدپذیری به عینیت کیفی گزارش طبیعت‌گرایانه کیفی اطلاق می‌شود. یعنی این که چقدر یافته‌های پژوهش عملاً و واقعاً مبتنی بر داده‌ها هستند. در این پژوهش محقق با یادداشت کردن تمام بینش‌ها، اسناد و فایل‌های صوتی سعی نمود اطلاعات کافی را به طور مداوم ثبت و مستندسازی نماید تا از سوگیری‌های خود آگاه شود و آنها را در نتایج و تحلیل‌ها دخالت ندهد.

جهت بررسی روایی محتوایی به شکل کمی، نسبت روایی محتوایی محاسبه شد و مقدار حاصله در جدول ۳ آمده است. برای این کار فرم طراحی شده توسط پژوهشگران به ۱۰ نفر از ارزیابان متخصص ارسال شد (اطلاعات ارزیابان در جدول ۴ آمده است)، و از آنها درخواست شد تا هر طبقه را بر اساس طیف ۳ قسمتی (ضروری است، مفید است اما ضروری نیست و ضروری نیست) بررسی نمایند. در نهایت پاسخ‌ها بر اساس فرمول زیر محاسبه شد که در آن n تعداد افراد شرکت‌کننده (ارزیاب) است که به طبقه با گزینه ضروری پاسخ داده‌اند و N تعداد کل شرکت‌کنندگان است.

$$CVR = \frac{n_E - \frac{N}{2}}{\frac{N}{2}}$$

در آخر نسبت روایی محتوایی به دست آمده با جدول لاوشه (۱۹۷۵) مقایسه شد. طبق این جدول چنانچه که مقدار محاسبه شده از مقدار جدول بیشتر باشد، روایی محتوایی برای طبقه موردنظر تأیید می‌شود. از آنجایی که تعداد ارزیابان شامل ۱۰ نفر بود، بنابراین تنها طبقاتی حداقل میزان روایی را داشتند که نسبت روایی محتوایی آن بزرگتر از ۰/۶۲ باشد. همچنین جهت بررسی شاخص روایی محتوایی (CVI) نیز همراه با فرم طراحی شده در بخش نخست که در اختیار ۱۰ نفر از متخصصان قرار گرفته بود، در اینجا از متخصصان درخواست شد تا هر طبقه را بر اساس طیف ۴ قسمتی (۱- کاملاً مرتبط

منفی همچون خشم، غم، اضطراب، ترس به شکل منطقی برخورد کرده و در تعدیل و تنظیم موقعیت‌های هیجانی موفق‌تر عمل می‌کنند. در خانواده‌ای که رابطه محبت‌آمیز وجود داشته باشد و اعضای خانواده با علاقه‌مندی به یکدیگر زندگی کنند، برای تربیت فرزندان خود توانمندی بیشتری دارند. فرزندان که در چنین کانون پر از محبت و عاطفه پرورش می‌یابند، آرامش روانی بیشتر و رشدی بهتر دارند و در آینده با الگوگیری از والدین خود، در موقعیت‌های هیجانی و عاطفی کارآمد عمل می‌کنند و خانواده‌های کارآمد نیز تشکیل خواهند داد که کمترین مشکل هیجانی در آن وجود دارد. چنین یافته‌ای همخوان با نتایج پژوهش کمالی و حسینی است که بر این باورند که در خانواده‌های که رفتار اعضای خانواده احترام‌آمیز و از روی محبت باشد، روابط نیز صمیمانه و نزدیک خواهد بود. روابط صمیمی از بروز ناهنجاری‌ها و نابسامانی‌ها جلوگیری می‌کند، چنین خانواده‌های با نشاط و علاقه به اداره زندگی خود می‌پردازد و بدین ترتیب زمینه شکوفایی استعدادها و بالندگی اعضا و کارآمدی آن فراهم می‌شود [۳۳]. همچنین نتایج مطالعه حاضر همخوان با نتایج پژوهش فیرداس^۱ است که معتقد است الگوی ارتباطی کارآمد در خانواده به میزان زیادی تحت تأثیر فرهنگ است و بر چگونگی ابراز هیجان تأثیر می‌گذارد [۳۴].

از طرفی نتایج تحلیل محتوا در مطالعه حاضر نشان داد که فرآیندهای ارتباطی ناکارآمد در خانواده نیز در برگیرنده عواملی از قبیل روابط نامناسب درون خانواده، سبک‌های والدگری زمینه‌ساز بدتنظیمی هیجان و ناامنی و عدم حمایت در خانواده است. در تبیین یافته حاضر می‌توان گفت از آنجایی که نبود انسجام کافی در خانواده موجب برهم خوردن تعادل ارتباطی اعضای خانواده می‌شود، بنابراین زمینه برای تعارض‌های خانوادگی شکل گرفته و زمینه‌های بروز مشکلات هیجانی و عاطفی در بین افراد خانواده را فراهم می‌آورد که مانع جدی برای رشد و تعالی خانواده است. از طرفی بسیار روشن است که

هر گونه رابطه‌ای که موجب به وجود نیامدن تفاهم و توافق بین اعضای خانواده شود، مانع ثبات و استحکام عاطفی و هیجانی اعضای خانواده می‌شود. یافته حاضر همسو با نتایج پژوهش نامداری و همکاران است [۲۸]. همچنین بین^۲ و همکاران در مطالعه‌ای تأکید داشتند که حاکم بودن الگوهای ارتباطی مدیریت نشده و متزلزل در خانواده موجب افزایش دلزدگی و کاهش سطح رضایت در روابط بین اعضای خانواده می‌شود [۲۷]. در همین راستا خراسانی‌زاده و همکاران در پژوهشی که با هدف بررسی رابطه بین الگوهای ارتباط والد-فرزند در خانواده با میانجی‌گری سبک‌های دلبستگی در سلامت روان فرزندان انجام دادند، دریافتند که هرگاه خانواده‌ها الگوهای درست ارتباط والد-فرزند را فراگیرند، مانع شکل‌گیری آسیب‌های مرتبط با سلامت روان و مشکلات هیجانی خواهد شد [۳۵]. از منظر نظریه دلبستگی هرگاه والدین به عنوان اعضای بزرگتر خانواده رفتارهای بی‌ثبات داشته باشند که موجب شکل‌گیری سبک دلبستگی ناایمن در فرزند شود، در این صورت آنها در موقعیت‌های استرس‌زا نمی‌توانند آرامش و امنیت لازم را برای فرزند خود فراهم آورند و این موجب شکل‌گیری الگوی درونی طرد شده می‌گردد [۳۶]. به بیان دیگر الگوی ارتباطی ناکارآمد در رابطه بین اعضای خانواده موجب شکل‌گیری شرایط آسیب‌زای منفی مخصوصاً در اعضای کوچکتر خانواده می‌شود که حاصل آن چیزی جز دشواری در تنظیم هیجان نیست [۳۷]. از طرفی، بهره‌مند بودن از دلبستگی ایمن، داشتن روابط نزدیک بین اعضای خانواده، احساس نزدیکی و صمیمیت همراه با به اشتراک گذاشتن تجارب عاطفی بین اعضای خانواده می‌تواند موجب کاهش نشخوار ذهنی، اضطراب و افسردگی در فرد شود [۳۸].

در پایان می‌توان گفت با شناسایی عوامل مختلف خانوادگی مؤثر بر تنظیم هیجان می‌توان به خانواده‌ها کمک کرد که با آگاهی بیشتر با موقعیت‌های هیجانی مواجهه شوند و در مقابل

همچنین طراحی پروتکل‌های درمانی بومی با محتوای فرهنگی در حوزه خانواده پیشنهاد می‌گردد.

تشکر و قدردانی

از تمامی افرادی که ما را در انجام این مطالعه همراهی نموده‌اند کمال سپاس و قدردانی را داریم. این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول بود و در دانشگاه تربیت مدرس با شناسه اخلاق IR.MODARES.REC.1399.148 مورد تأیید قرار گرفته است. همچنین در این مطالعه سعی بر این بوده است که تمامی ملاک‌های روش‌شناسی تحقیق و اخلاق پژوهشی رعایت شود.

تعارض منافع

در این پژوهش بین نویسندگان هیچ تعارض منافی وجود ندارد.

سهم نویسندگان

نویسنده اول در نوشتن مقدمه، انجام مصاحبه‌ها و تحلیل اولیه یافته‌ها، نویسنده دوم در روش‌شناسی و نظارت بر اجرای تحلیل نهایی یافته‌ها، نویسنده سوم در طراحی سؤالات مصاحبه‌ها و بحث و نویسنده چهارم در نوشتن نتیجه‌گیری مشارکت داشته‌اند.

منابع مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است و با هزینه شخصی نویسندگان انجام شده است.

هیجان‌های منفی همچون خشم، شرم و ترس، ناامیدی به درستی در جهت تعدیل آنها عمل کنند و بر عکس هیجان‌های مثبتی مانند شادی، امید و محبت را در روابط خانوادگی افزایش دهند. به طور کلی می‌توان گفت یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که عوامل خانوادگی شناسایی شده در این مطالعه که شامل، دو طبقه اصلی فرآیندهای ارتباطی کارآمد و فرآیندهای ارتباطی ناکارآمد در خانواده می‌شد، هر کدام با توجه به مؤلفه‌های خاص خود به شیوه کاملاً متفاوت تنظیم هیجان را تحت تأثیر قرار می‌دهند.

نتایج پژوهش حاضر را می‌بایستی با در نظر داشتن محدودیت‌های آن تفسیر نمود. از جمله محدودیت‌های پژوهش با توجه به نوع مطالعه (کیفی) و روش نمونه‌گیری در دسترس و تصادفی نبودن انتخاب اعضای نمونه، ممکن است تمام گروه‌های جامعه هدف مورد پوشش قرار نگرفته باشد. همچنین شرایط ایجاد شده به دنبال شیوع همه‌گیری کرونا در کشور بود، چرا که پژوهشگران توانستند صرفاً مصاحبه با متخصصان و صاحب‌نظران حوزه تنظیم هیجان انجام دهند و از تجربیات مردم عادی (که می‌توانست نتایج را غنی‌تر نماید) بنابر شرایط موجود، استفاده نشد. محدودیت دیگر این که در مطالعه حاضر فقط یکی از ابعاد تنظیم هیجان بررسی شده است، در حالی که تنظیم هیجان ابعاد مختلفی را در بر می‌گیرد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی در جهت بسط دادن مؤلفه‌های حاضر، علاوه بر متخصصان با مردم عادی نیز مصاحبه انجام شود. همچنین پیشنهاد می‌شود با توجه به مؤثر بودن نقش مؤلفه‌های فرهنگی مرتبط با خانواده بر تنظیم هیجان، متخصصان از نتایج مطالعه حاضر در جهت ارتقای سلامت روان خانواده‌ها استفاده کنند.

References

- Zych AD, Gogolla N. Expressions of emotions across species. *Current opinion in neurobiology*. 2021;68:57-66. doi:10.1016/j.conb.2021.01.003
- Brockman R, Ciarrochi J, Parker P, Kashdan T. Emotion regulation strategies in daily life: mindfulness, cognitive reappraisal and emotion suppression. *Cognitive behaviour therapy*. 2017;46(2):91-113. doi:10.1080/16506073.2016.1218926
- Shackman AJ, Wager TD. The emotional brain: fundamental questions and strategies for future research. *Neuroscience letters*. 2019;693:68-74. doi:10.1016/j.neulet.2018.10.012
- Gross JJ. *Handbook of emotion regulation*. 2nd ed. New York: Guilford Publications; 2013.
- Poursamar SL, Azadfallah P, Farahani H. Conceptualizing emotion regulation in Iranian women: qualitative research based on grounded theory approach. *Journal of psychological achievements*. 2019;26(1):59-78. [Persian] doi:10.22055/PSY.2019.28337.2262
- Kneeland ET, Goodman FR, Dovidio JF. Emotion beliefs, emotion regulation, and emotional experiences in daily life. *Behavior therapy*. 2020;51(5):728-738. doi:10.1016/j.beth.2019.10.007
- Hatamian P, Hatamian P, Nouri M. The efficacy emotion regulation training sequel of gross on safety behavior nurses. *Journal of neyshabur university of medical sciences*. 2020;8(3):87-95. [Persian]
- Naragon-Gainey K, McMahon TP, Chacko TP. The structure of common emotion regulation strategies: a meta-analytic examination. *Psychological bulletin*. 2017;143(4):384-427. doi:10.1037/bul0000093
- Riahi F, Golzari M, Mootabi F. The relationship between emotion regulation and marital satisfaction using the actor-partner interdependence model. *Iranian journal of psychiatry and clinical psychology*. 2020;26(1):44-63. [Persian] doi:10.32598/ijpep.26.1.3038.1
- Lopes PN, Nezlek JB, Extremera N, Hertel J, Fernández-Berrocal P, Schütz A, et al. Emotion regulation and the quality of social interaction: Does the ability to evaluate emotional situations and identify effective responses matter? *Journal of personality*. 2011;79(2):429-467. doi:10.1111/j.1467-6494.2010.00689.x
- Kalil A, Ryan R, Chor E. Time investments in children across family structures. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*. 2014;654(1):150-168. doi:10.1177/0002716214528276
- Krauss S, Orth U, Robins RW. Family environment and self-esteem development: a longitudinal study from age 10 to 16. *Journal of personality and social psychology*. 2020;119(2):457-478. doi:10.1037/pspp0000263
- Faramarzi S, Taghipour JA, Dehghani M, Moradi MR. Comparison of attachment styles and child rearing in parenting mothers of normal students and students with learning disabilities. *Jentashapir journal of cellular and molecular biology*. 2013;4(3):245-254. [Persian]
- Mesgarian F, Azad Fallah P, Farahani H, Ghorbani N. Object Relations and defense mechanisms in social anxiety. *Journal of developmental psychology*. 2017;14(53):3-14. [Persian]
- Rauscher EA, Schrodt P, Campbell-Salome G, Freytag J. The intergenerational transmission of family communication patterns:(In) consistencies in conversation and conformity orientations across two generations of family. *Journal of family communication*. 2020;20(2):97-113. doi:10.1080/15267431.2019.1683563
- Ostad Rahimi A, Fathi A. The role of family communication patterns and school culture in addiction tendency in students. *Scientific quarterly research on addiction*. 2021;15(59):275-292. [Persian] doi:10.52547/etiadpajohi.15.59.275
- Koerner AF, Cvancara KE. The influence of conformity orientation on communication patterns in family conversations. *The journal of family communication*. 2002;2(3):133-152. doi:10.1207/S15327698JFC0203_2
- Hovick SR, Thomas SN, Watts J, Tan NQ. The influence of family communication patterns on the processing of messages to increase family health history seeking intentions. *Health communication*. 2021;36(4):424-432. doi:10.1080/10410236.2019.1693129
- Dorrance Hall E, Ma M, Azimova D, Campbell N, Ellithorpe M, Plasencia J, et al. The mediating role of family and cultural food beliefs on the relationship between family communication patterns and diet and health issues across racial/ethnic groups. *Health communication*. 2021;36(5):593-605. doi:10.1080/10410236.2020.1733213
- Krippendorff K. *Content analysis: an introduction to its methodology*. California: Sage Publications; 2018.
- Khorramdel K, Rashid S, Barahmand U, Abolghasemi A. Evaluation of the psychometric properties of a semi-structured Hoarding Rating Scale-Interview (HRS-I) in a clinical sample. *Ebnesina*. 2017;19(2):28-35. [Persian]
- Weber M, Alvariza A, Kreicbergs U, Sveen J. Adaptation of a grief and communication family support intervention for parentally bereaved families in Sweden. *Death studies*. 2021;45(7):528-537. doi:10.1080/07481187.2019.1661883
- Hosseinitabar SJ, Keshavarz M. The role of reasoning in family relationships. *Indian journal of positive psychology*. 2021;12(2):113-117.
- Deh Bozorgi Y, Davoodi A. Mediator role of difficulty in emotion regulation in relation between attachment to parents and social anxiety disorder symptoms in adolescent females. *Shenakht journal of psychology & psychiatry*. 2020;7(1):43-56. [Persian] doi:10.52547/shenakht.7.1.43
- Jakimowicz S, Perry L, Lewis J. Bowen family systems theory: mapping a framework to support critical care nurses' well-being and care quality. *Nursing philosophy*. 2021;22(2):e12320. doi:10.1111/nup.12320
- Kansoun Z, Boyer L, Hodgkinson M, Villes V, Lançon C, Fond G. Burnout in French physicians: a systematic review and meta-analysis. *Journal of affective disorders*. 2019;246:132-147. doi:10.1016/j.jad.2018.12.056
- Bean RC, Ledermann T, Higginbotham BJ, Galliher RV. Associations between relationship maintenance behaviors and marital stability in remarriages. *Journal of divorce & remarriage*. 2020;61(1):62-82. doi:10.1080/10502556.2019.1619385

28. Namdari S, Nasiri A, Nakhaee S, Taheri F. Exploring the effects of nurses' family-work conflict on patient care quality: a qualitative study. *Modern care journal*. 2019;16(1):1-6. doi:10.5812/modernc.86130
29. Khanjani M, Ghanbari F, Naeimi E. Investigating the relationship between family function, attachment style and parenting styles with internet addiction in adolescents. *Counseling culture and psychotherapy*. 2019;10(37):121-142. [Persian] doi:10.22054/QCCPC.2019.26576.1655
30. Randerson K, Radu-Lefebvre M. Managing ambivalent emotions in family businesses: Governance mechanisms for the family, business, and ownership systems. *Entrepreneurship research journal*. 2021;11(3):159-176. doi:10.1515/erj-2020-0274
31. Lincoln YS, Guba EG. *Naturalistic inquiry*. London: Sage; 1985.
32. Hajizadeh E, Asghari M. *Methods and statistical analysis with a look at research methods in life and health sciences*. 1st ed. Tehran: Academic Center for Education, Culture and Research; 2011. [Persian]
33. Kamali Igoli S, Abolmaali Alhoseini K. Predicting cognitive emotion regulation strategies according to family communication processes and perfectionism in high school adolescent girls. *Journal of applied psychology*. 2017;10(4):291-310. [Persian] doi:10.1001.1.20084331.1395.10.4.2.8
34. Firdaus DRS. How does minangkabau's family communication pattern affects cultural preservation and cultural erosion? *Jurnal komunikasi pembangunan*. 2020;18(02):104-116. doi:10.46937/18202030330
35. Khorasani Zadeh A, Poursharifi H, Ranjbaripour T, Bagheri F, Poyamanesh J. Structural pattern of the relationship between parent-child relation patterns and early maladaptive schemas with the mediating role of attachment styles. *Quarterly of applied psychology*. 2019;13(1):55-76. [Persian]
36. Mikulincer M, Shaver PR. An attachment perspective on psychopathology. *World psychiatry*. 2012;11(1):11-15. doi:10.1016/j.wpsyc.2012.01.003
37. Pellerone M, Iacolino C, Mannino G, Formica I, Zabbara SM. The influence of parenting on maladaptive cognitive schema: a cross-sectional research on a group of adults. *Psychology research and behavior management*. 2017;10:47-58. doi:10.2147/PRBM.S117371
38. Vargahan FA, Gharraee B, Atef Vahid MK, Habibi M. The Role of perfectionism dimensions and emotion regulation strategies in predicting the severity of depressive and anxiety symptoms of university students. *Iranian journal of psychiatry & clinical psychology*. 2014;20(2):153-161. [Persian]